

Johanneksen evankeliumin selitys 42
Joh. 14:15-31

Lupaus Pyhästä Hengestä

Viime kerralla käsitelimme tässä Johanneksen evankeliumin selityksessä luvun 14 alkua ja siinä olevaa Jeesuksen jäähyväispuhetta opetuslapsilleen. Jeesus puhuu tuossa kohdassa siitä, kuinka hän on ”tie, totuus ja elämä”.

Tänään jatkamme 14. luvun jakeesta 15 ja kuulemme, kuinka Jeesus lupasi oppilailleen Pyhän Hengen.

”Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni. Minä käännyin Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä (Joh. 14:15-17)

Jeesuksen seuraajana ja häneen uskovana ei voi pysyä, jos rikkoo hänen käskyjensä vastaan. Tämä johtuu siitä, että usko on persoonallinen suhde Jeesukseen ja siksi siihen kuuluu rakkaus. Rakkaus taas ei ole aitoa vaan valheellista, jos rakastaja rikkoo rakastetun tahtoa vastaan tietoisesti.

Tässä me kristityt olemme usein vilpillisiä. Mutta se on itsepetosta. Luopukaamme siitä ja tunnustakaamme ja tuntekaamme, että Jeesuksen seuraaminen on hänen käskyjensä pitämistä.

Se mahdollistuu siksi, että Jeesus on luvannut pyytää Isäänsä antamaan meille Pyhän Hengen. Ilman häntä me emme voi pysyä totuudessa vaan vilpistymme pois Jeesuksesta, itsepetoksen, itsekkyyden ja himojen vuoksi. Mutta Pyhä Henki itse taistelee meissä tätä vastaan. Hän on totuuden Henki.

Pyhä Henki kirkastaa Kristuksen

”Maailma ei voi Henkeä saada”. Tässä ”maailma” tarkoittaa kaikkia niitä ihmisiä, jotka eivät usko Jeesukseen vapahtajanaan. Sellainen ihminen ei voi saada itselleen Jumalan Henkeä. Sen estää ihmiskunnan yhteinen, Adamilta ja Eevalta peritty syyllisyys Jumalan edessä. Sen poistaa ainoastaan Jeesuksen ristillä vuotanut veri; se, että hän on ”Jumalan karitsa, joka ottaa pois maailman synnin.” Ilman häneen turvautumista ihminen ei voi tuntea Pyhää Henkeä eikä ymmärtää hänestä yhtään mitään.

Mutta me, jotka uskomme Jeesukseen, me tunnemme hänet.

Millaista Pyhän Hengen tunteminen sitten on? Onko se voimakas tunnekokemus? Onko se ns. ”kielillä puhumista”?

Se voi olla tällaistaikin, ainakin joskus. Mutta nuo eivät ole olennaisia asioita. Jeesus opetti aiemmin Johanneksen evankeliumissa Pyhästä Hengestä näin:

Tuuli puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen Hengestä syntyneen laita (Joh. 3:8).

Pyhä Henki vaikuttaa meissä erilaisia asioita, joskus tunteita, joskus sisäistä varmuutta ja iloa, joskus joissain erityisiä armolahjoja, kuten kielillä puhumista. Me emme hallitse häntä, vaan hän vaikuttaa miten itse haluaa.

Hänen merkittävin vaikutuksensa on se, että hän ns. ”kirkastaa Kristuksen”. Se tarkoittaa sitä, että ihminen voi uskoa omalle kohdalleen, että Jeesus ja hänen maailmaan tuomansa pelastus koskee myös häntä. Ilman Pyhän Hengen vaikutusta sellainen on mahdotonta. Martti Luther kirjoittaa tästä Vähä-Katekismuksessa näin:

Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa. Samalla tavalla hän maailmassa kutsuu, kokoaa, valaisee, pyhittää ja Jeesuksen Kristuksen yhteydessä varjelee koko kristikunnan ainoassa oikeassa uskossa.

Uskotko sinä sydämessäsi, että Jeesus on sinun vapahtajasi, ristillä puolestasi kuollut ja sitten kuolleista ylösnoussut Jumalan Poika? Jos uskot, sinä uskot sen Pyhän Hengen vaikutuksesta. Hän pysyy sinun luonasi ja on sinussa.

Jos et voi sitä uskoa, käy pyytämään Jumalalta, että voisit uskoa. Jeesus lupaa, että sellainen lupaus kuullaan, ja Isä antaa sinulle Pyhän Henkensä, jotta voisit uskoa:

Niinpä minäkin sanon teille: anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen anova saa, ja etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan. Ja kuka teistä on se isä, joka poikansa häneltä pyytäessä kalaa antaa hänelle kalan sijasta käärmeen, taikka joka hänen pyytäessään munaa antaa hänelle skorpionin? Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoa enemmän taivaallinen Isä antaa Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä anovat!" (Luuk. 11:9-13)

Pyhä Henki on ”toinen puolustaja”

Tuossa Johanneksen evankeliumin 14 luvussa olevassa kohdassa, jota nyt varsinaisesti käsittelemme, siinä Jeesus nimittää Pyhää Henkeä ”toiseksi puolustajaksi”. Miksi?

No ”toiseksi” sen takia, että Jeesus itse oli maan päällisen vaelluksensa aikana ollut opetuslastensa ”puolustaja” perkeleen valtaa ja kaikkea pahaa vastaan. Ja on Jeesus tällainen ”puolustaja” edelleen. Tuo sana ”puolustaja” (*parakleetos*) tarkoittaa oikeastaan puolustusasianajajaa, joka puolustaa ihmistä syytöksiä vastaan. 1. Johanneksen kirjeen mukaan Jeesus on nykyään taivaassa meille sellainen puolustusasianaja; jopa silloin, kun teemme syntiä Jumalaa vastaan tahallamme:

Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman (1. Joh. 2:1-2)

Jeesus sanoo, että Pyhä Henki on hänen lisäksi ”toinen puolustaja”. Hän ottaa käyttöönsä sen sovituksen, jonka Jeesus on meidän hyväksemme tehnyt ja tuo sen meille, painaa sen meidän sydämiimme, lohdutukseksi ja puolustukseksi Jumalan lain, omantunnon syytöksien ja kuoleman pelon edessä.

”En minä jätä teitä orvoiksi”

”En minä jätä teitä orvoiksi, vaan tulen luoksenne. Vielä vähän aikaa, eikä maailma enää näe minua, mutta te näette, sillä minä elän ja tekin tulette elämään (Joh. 14:18-19)

Tällä Jeesus viittaa siihen, että kuolemansa jälkeen hän nousisi kuolleista ja tapaisi opetuslapsensa uudestaan. Silloin he saisivat nähdä hänet.

Mutta samalla näissä jakeissa on jälleen Johanneksen evankeliumille tyypillinen kaksoismerkitys. Se, että Jeesus ei jätä seuraajiaan orvoiksi, vaan tulee heidän luokseen, viittaa myös Pyhään Henkeen, josta juuri edellä on puhuttu. Hän on Jeesuksen Henki. Hänen kauttaan Jeesus on uskovissaan läsnä ja vaikuttaa läsnäololla sen, että he ovat hengellisesti elossa, Jumalan lapsina.

Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni ja että te olette minussa ja minä teissä (Joh. 14:20)

Tämä viittaa ilmeisesti siihen päivään, kun opetuslapset saavat nähdä ylösnousseen Jeesuksen. Nyt heidän oli vielä hyvin vaikea tajuta sitä, mitä Jeesus oli edellä sanonut Filippukselle: ”Etkö usko, että minä olen Isässä ja Isä on minussa?” (Joh. 14:10). Mutta ylösnousemuksen tapahduttua he ymmärtäisivät, että asia tosiaan oli niin. Jeesus on yhtä Israelin Jumalan, Herran kanssa.

Jeesuksen tunteminen on uskoa ja rakkautta häneen

Joka on ottanut vastaan minun käskyni ja noudattaa niitä, se rakastaa minua. Ja minun Isäni rakastaa sitä, joka rakastaa minua, ja häntä minäkin rakastan ja ilmaisen hänelle itseni." Juudas - se toinen, ei Iskariot - sanoi hänelle: "Herra, miksi teet niin? Miksi ilmaiset itsesi vain meille etkä maailmalle?" (Joh. 14:21-22)

Juudaksen kysymys osoittaa, että opetuslapset eivät vielä olleet ymmärtäneet, kuka Jeesus oli. Heidän mielissään oli vielä sellainen oletusarvo, että koska Jeesus on Messias, hän olisi poliittinen hallitsija, joka ilmaisisi juutalaisille ja koko maailmalle jumalallisen kunnainsa ja valtansa.

Mutta sellainen poliittinen vapauttaja Jeesus ei ollut.

Jeesus vastasi: "Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani. Minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja jäämme asumaan hänen luokseen. Se, joka ei minua rakasta, ei noudata minun sanaani -- mutta sana, jonka te kuulette, ei ole minun omani, vaan Isän, joka on minut lähettänyt." (Joh. 14:23-24)

Jeesus ei vastannut Juudaksen kysymykseen suoraan. Mutta jos hänen sanojaan miettii syvällisemmin, niin niistä löytyy vastaus; sellainen vastaus, että kysyjä joutuu miettimään myös omaa suhdettaan Jeesukseen ja Jumalaan.

Edellytys sen ymmärtämiselle, kuka Jeesus on, on hänen sanojensa kuuleminen ja uskominen häneen niiden kautta. Silloin ihmiseen syntyy rakkaus Jeesukseen. Vain näin Jeesuksen on mahdollista ilmaista itsensä ihmiselle. Se ilmaiseminen tarkoittaa sitä, että Jumala ja Jeesus on läsnä Pyhän Hengen kautta häneen uskovan sydämessä. Mutta jos joku ei kuule Jeesuksen sanoja eikä usko häneen, tai jos joku on itsepäinen ja kulkee omaa tietään Jeesuksesta ja hänen tahdostaan välittämättä, silloin hänellä ei ole mitään mahdollisuutta tuntea Jeesusta, ei vaikka hän ilmaisisi messiaanisuutensa miten ihmeellisillä ihmeteoilla tahansa. Tämän vuoksi siis Jeesus ei ilmaissut itseään "maailmalle" eli epäuskoisille ihmisille, vaan ainoastaan opetuslapsilleen. Muusta ei olisi ollut mitään hyötyä. Ymmärrys siitä, kuka Jeesus on, on mahdollista ainoastaan henkilökohtaisena uskon ja rakkauden suhteena Jeesukseen. Sellainen suhde on samalla suhde Jumalaan itseensä, Isään, joka on lähettänyt Jeesuksen maailmaan.

Jatkossa ymmärrätte saman täydemmin

"Tämän minä olen puhunut teille nyt, kun vielä olen teidän luonanne. Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä minun nimessäni lähettää, opettaa teille kaiken ja palauttaa mieleenne kaiken, mitä olen teille puhunut (Joh. 14:25-26)

Jeesuksen tarkoitus on käsittääkseni sanoa, että hänen ylösnousemisensa ja taivaaseen astumisensa jälkeen Pyhä Henki avaisi Jeesuksen maan päällä opettamat totuudet hänen opetuslapsilleen niin, että he muistavat ne ja ymmärtävät ne.

Epäilemättä tämä lupaus tarkoittaa myös sitä, että Pyhä Henki ohjaisi Kristuksen kirkkoa tulevissa vaikeuksissa ja erilaisten mielipiteitten ja harhaoppien keskellä.

Minä uskon, että näin on myös tapahtunut. Varhaisen kirkon uskontunnustukset ovat osoitus tästä. Niissä Pyhä Henki on auttanut kirkkoa kiteyttämään Jeesuksen opetuksen ytimen. Hän on myös auttanut kirkkoaan puolustamaan sitä silloin, kun ajan aatevirtaukset ovat uhanneet vääristää alkuperäisen sanoman. Hän on myös opettanut Jeesuksen opetuslapsia ”kääntämään” sanoman yhä uusien kulttuurien kielille, niin että se on ymmärrettävää uudenaikaisissa tilanteissa.